

Gemeente van Christus,

Jozef zit opnieuw in de put. Het is om moedeloos van te worden zou je denken. Zo kun je ook wel eens voelen, het ging even goed en dan weer een terugslag. Maar meteen als we horen dat hij de gevangenis zit, komen die woorden weer: "Maar de HEERE was met Jozef" (Gen. 39:21). Meteen als Jozef het weer nodig heeft. Ik hoorde iemand zeggen op het moment dat ik het het minst verwachtte was de HEERE me het meest nabij. Je kunt iets moeilijks meemaken, ergens verdriet over hebben, misschien gemis van een geliefde, met wat je overkomt moeite hebben in het geloof maar misschien toch gaan ervaren dat de HEERE bij je is, juist in die moeilijke tijd en je erdoorheen draagt.

De HEERE was met Jozef. Het klinkt nog sterker dan aan het begin van H39. Want er staat nu ook bij "En bewees hem Zijn goedertierenheid" De HEERE is Jozef trouw wil dat zeggen. Hij blijft Jozef volgen, wijkt niet van Jozef is ook bij hem in het donker van de gevangenis.

En Hij zegent hem opnieuw. Ja Jozef is niet kapot te krijgen, niet te stuiten lijkt het wel. En dat komt omdat de HEERE met hem is. Bemoedigend dat hij veerkracht houdt zelfs in de gevangenis. Opnieuw is hij tot zegen voor zijn omgeving. *God* is niet te stuiten. Hij gaat door met Jozef waar dan ook, in welke situatie je ook bent.

En dan valt ons weer op de dienende houding van Jozef. "En het hoofd van de lijfwacht stelde Jozef bij hen aan om hen te dienen" (4). Dat doet ons denken aan onze Heer Jezus die ook gekomen is om te dienen. Ja bij Jozef is het natuurlijk niet vrijwillig anders dan bij Jezus maar de manier waarop hij zich opstelt, is wel een voorbeeld.

Als we zien hoe betrokken hij is op de bakker en de schenker. Als we dat lezen in de vz. 6 en 7 valt dat op. Hij heeft oog voor wat hen bezighoudt. "Toen Jozef 's morgens bij hen kwam, keek hij hen aan, en zie, zij waren terneergeslagen". Hij ziet dat, hij heeft er oog voor en vraagt waarom ze zo verdrietig zijn".

Dat is mooi dat Jozef dat kan opbrengen. Terwijl hij toch ook zelf zo zijn sores heeft en zijn eigen rugzakje, dat lezen we verderop ook nog (14,15).

Als de HEERE met ons is kunnen we het misschien wel beter opbrengen ook nog aan anderen denken terwijl we ook zelf onze problemen kennen. Want het kan makkelijk zijn dat je vlak wordt in het omzien naar anderen als je zo zelf je eigen problemen hebt.

Jozef is pastoraal betrokken op zijn medegevangenen. Hij is eigenlijk een geestelijk verzorger in die gevangenis die hen op God mag wijzen. En God geeft hem daar gelegenheid voor door de dromen die de schenker en de bakker hem vertellen.

Mooi is als die ruimte er komt in de ontmoeting met in dit geval niet gelovigen en dat wij die ruimte ook mogen en zullen pakken.

En Jozef deed gewoon zijn werk dat hem was opgedragen. Je doet gewoon je werk, je bent er niet krampachtig op uit om te getuigen maar het valt in je schoot om iets over God te vertellen.

Jozef gaat er op in, zijn vrijmoedigheid valt ons op straks ook in het volgende hoofdstuk en, hij zegt tegen hen, "is de uitleg niet aan God? Vertel ze mij." En dat is belangrijk in dit hoofdstuk, *God* wordt niet gevangen gehouden in de gevangenis. Hij is integendeel degene die de gevangenis openbreekt. Voor Jozef straks maar ook voor de schenker.

Jozef wijst hen op God. Daar ligt in die gevangenis de toekomst. De hoop. Dat is eigenlijk wat in deze verhalen steeds de rode draad is. God die door de omstandigheden niet gehinderd wordt. Maar die juist de omstandigheden naar Zijn hand zet, in Zijn hand heeft, de Enige die mensen in hun situatie verder helpt. Dat is de ironie van dit verhaal, in de Egyptische gevangenis is Hij, die voor hen vreemde God van Abraham, Izaak en Jakob.. en Jozef, Degene die werkelijk iets kan doen. Hij is Degene die u jou en mij verder kan helpen. Hier door dromen te geven en ze te laten uitleggen.

Machtig dus als je mag weten dat die God met je is. Dan komt er opening zelfs in de gevangenis. Zelfs voor anderen. Hier zien we dus hoe groot en machtig de HEERE is en hoe Hij ook voor anderen van betekenis is.

Hun dromen worden opgehelderd. We zien in de Bijbel vaak dat God door dromen spreekt. Maar nog steeds horen we verhalen dat mensen hebben ervaren dat God door een droom tot hen spreekt. Dat ze in hun dromen dingen zien die later gebeuren. Bekend zijn de verhalen van moslims die Jezus in een droom hebben gezien. Maar er zijn meer verhalen. Ik ben wel benieuwd of u zelf ook zoiets hebt meegemaakt.

Jozef legt hun dromen uit en het blijkt alleen de schenker te zijn die goed af is. Waarom de bakker niet, vraag je je af?

Ze hadden toch allebei gezondigd tegen de farao (1). Als bakker en schenker had je eigenlijk de belangrijkste functie. En kon je ook de belangrijkste bedreiging vormen voor de koning. Wat hadden ze gedaan? Iets door het eten en drinken gedaan? Het kan ook zijn dat de farao een nacht last heeft gehad van zijn spijsvertering en dan kon zomaar je lot bezegeld zijn. Maar goed het blijft in het duister waarom de schenker beter af is dan de bakker.

Jozef legt hun dromen uit en vraagt een gunst aan de schenker. En dan krijgen we even een zeldzaam inkijkje in Jozefs gevoel, vs 15 "Want ik ben met geweld ontvoerd uit het land van de Hebreë-en, en ook hier heb ik niets gedaan waarvoor men mij in deze kerker zou moeten zetten". Ja je kunt niet altijd je narigheid voor jezelf houden, soms moet het er uit, ook bij Jozef.

Maar dan lezen we aan het einde van dit hoofdstuk dat de schenker niet meer aan Jozef denkt. Dus ook als het goed met je gaat kan het zijn dat je niet aan de ander denkt. Dat is een andere houding dan Jozef. Dat hoeft geen kwade opzet te zijn maar hoe makkelijk kan dit niet gebeuren. Het gaat weer goed met je en vergeet degene die jou door een moeilijke periode heen hebt geholpen. Of je hebt iemand iets beloofd in een bepaalde situatie en vervolgens uit het oog uit het hart. Of misschien is dat u wel eens *overkomen*, vergeten worden door iemand, dat kan pijnlijk zijn.

En zo eindigt ook dit hoofdstuk weer in een dieptepunt, weer niets verder gekomen.

En dan we lezen in vs. 1 van hoofdstuk 41 terloops "en het gebeurde na verloop van twee volle jaren". Ja een kort zinnetje maar daar zit wel een hele wereld achter die Jozef zit nu toch al maar weer twee volle jaren in de gevangenis. We zitten nu bijna een *jaar* met coronamaatregelen en intelligente en gedeeltelijke lockdowns en we zijn het nu al zat. En het is ook moeilijk en voor de een zwaarder dan de ander maar kijk eens naar dit verhaal. Misschien moeten we wel geduld leren opbrengen met elkaar. En misschien wel meer dan we eerst dachten te kunnen en te moeten. Maar dan kunnen we het ook net als Jozef alleen als de Heere met ons is èn *dan kan* het ook. Misschien is dat ook onze ervaring?

En dan opnieuw horen wij van een droom. En opnieuw mag Jozef die uitleggen. Want de schenker herinnert zich Jozef en draagt hem voor bij de farao. Soms denken we God is ons vergeten maar kan Hij ineens ongedacht via iemand weer aan ons denken en ons weer op weg helpen – ons een nieuwe bestemming geven dat gaat ook met Jozef gebeuren.

De farao droomt twee dromen maar in feite gaat het om één verhaal (25). Met die dromen laat God aan de farao zien wat Hij gaat doen (28) en zegt Jozef "dat de farao deze droom twee keer gekregen heeft, is omdat de zaak bij God vaststaat en God Zich haast om die uit te voeren" (32).

Opnieuw zie je dat God degene is die aan de touwtjes trekt. Dat is machtig. Je zou denken de farao, je zou denken de wereldleiders maar integendeel.

Ja we lezen dat de farao in actie komt vanuit de droom die *God* geeft. Hij reageert op iemand die machtiger is dan hij. Het is niet de farao die dingen in gang zet, het is God die de farao in beweging zet. Het is God die de zaak in handen heeft. Het was al zo in het huis van Potifar, dat God voorspoed gaf, het was in de gevangenis dat God sprak door de dromen heen maar het is dus zelfs zo in het hele Egyptische Rijk. Mooi om dat perspectief te zien. Het is God die achter de coulissen van het wereldtoneel aan het werk is.

Je ziet het nog niet, Jozef zit nog in de gevangenis. Je ziet het niet altijd, je ziet de politiek steeds bezig zijn, binnenkort weer verkiezingen, je ziet voortdurend zoeken naar de juiste strategie om het coronavirus te bestrijden, maar in werkelijkheid is het God die de dingen in Zijn hand heeft. "De zaak staat vast bij God en Hij haast zich om de dingen uit te voeren."

Jozef legt de droom uit geeft ook advies. Dat de komende jaren een deel van de oogst moet worden opgeslagen – 7 jaar lang een vijfde deel – zodat er in de hongerjaren voldoende voedsel is. Ook dat is te verbinden met de actualiteit, regeren is vooruitzien. Hoe gaat we om het klimaat is een vraag die sterk speelt. En je kunt dat vanuit het beeld van deze tekst ook nog verbinden met de vraag naar voedsel. Zo is er een rapport van het IPCC uit 2019 dat zegt dat klimaatverandering de voedselzekerheid op aarde in gevaar brengt en welke maatregelen dat vraagt. Hoe dat precies zit kunt u daar lezen.

Maar het is dus opvallend hoe concreet praktisch dit gedeelte is. God gaat in dit gedeelte over concrete dingen van alledag. Dat er brood op de plank is en voor iedereen, voor het hele Egyptische Rijk en nog daarbuiten. Dat je goed beleid moet voeren. Mooi om te zien dat de Bijbel daarover gaat. Dat God daarover gaat. Betrokken op ons concrete leven.

Al eerder (:16) zegt Jozef "God zal antwoorden wat het welzijn van de farao dient" Zo zien we God betrokken op het welzijn van het land. Binnenkort biddag. God die betrokken wil zijn op gewas en arbeid in ons land.

De farao ziet in wat Jozef zegt dat de Geest van God in hem aanwezig is. Die maakt dat hij zo verstandig en wijs is. Ja dat is wijsheid in de Bijbel. Als er een verbinding is met de Geest van God.

En dan gaat het snel. Jozef wordt in een keer van slaaf gepromoveerd tot onderkoning van Egypte. De gang van zaken doet denken aan de woorden uit 1 Pt. 5:6 waar we vorig seizoen ook over gehoord hebben: "Verneder u dan onder de krachtige hand van God opdat hij u op zijn tijd verhoogt". Jozef moet blijkbaar de weg van het lijden gaan. Maar God laat hem niet los. Op zijn tijd komt er keer in zijn lot. Dat is moedgevend. De HEERE houdt Jozef al die tijd vast en Jozef, we zien niet anders dan dat hij ook de HEERE vasthoudt en kijk nu.

Dat is hoopgevend op weg naar Pasen. God keert dingen om. Slaven worden koningen. Dat is het potentieel van het geloof dat dingen die fout zijn, structuren die onrecht cree-eren kunnen worden omgekeerd, veranderd.

En we horen Jozef zich ook uitspreken over een nieuw begin. Nog voor er een jaar van honger kwam, worden er bij Jozef twee zonen geboren (50) Het houdt niet op de zegen van de HEERE. En bij de eerstgeborene, Manasse zegt hij (51): "God heeft mij al mijn moeite en heel mijn familie doen vergeten". Je hoort de blijdschap. De dingen hoeven niet altijd zo slecht te blijven als ze waren. God kan nieuwe dingen geven. Kan dus dingen doen *vergeten* staat hier. Jozef mag loskomen van de last van zijn geschiedenis, van de moeite die hem overkomen is. We hoorden hem daarover zojuist nog spreken in hoofdstuk 40 dat hij met geweld ontvoerd is.

Maar er is dus een nieuw begin mogelijk. Van vergeten. Van God vandaan. Je hoeft niet altijd gebukt te blijven gaan onder het verleden. Onder wat je is aangedaan. Blijkbaar. Ja het moet nog wel helemaal goed komen want helemaal goed is het natuurlijk nog niet. Het verleden *vergeten* zal de oplossing toch nog niet blijken te zijn. God gaat nog iets meer doen, straks in de vereniging met zijn broers en vader. Maar voor nu, Jozef mag opnieuw beginnen.

Zo kan het dus gaan dat God eerst dit geeft en vervolgens een volgende stap met je gaat, bij Jozef: verzoening met zijn familie.

Hij kijkt anders naar het verleden. Hij kijkt ook anders naar nu en de toekomst. Bij de geboorte van de tweede, Efraim zegt hij: "God heeft mij vruchtbaar doen worden in het land van mijn verdrukking". Zo kan het gebeuren dat je weer kunt genieten en vooruit mag kijken. Dat je mag zien dat er toekomst voor je is. Je dacht er nooit meer uit te komen uit de gevangenis waarin je nu zit, je dacht dat het verleden altijd je toekomst zou smoren maar God scheidt nieuwe dingen.

En dan komt de honger in het land. En dan lezen we in het slotvers dat ze uit alle landen in Egypte bij Jozef koren komen kopen. Uit alle landen, God heeft brood voor Egypte, voor de hele aarde. God wordt hier getekend als een God van overvloed. Als een God die geen armoede en geen honger wil voor niemand.

We zien in deze gedeelten een God die dingen doorbreekt, die zegen wil geven. Die ook gaat over ons concrete leven. Dat is de God waar we van mogen getuigen, die we mogen dienen. Zoals Jozef dat laat zien.

Ze komen uit alle landen *bij Jozef* koren kopen. Jozef speelt dus een belangrijke rol in die voedselvoorziening.

Uit alle landen bij Jozef. Dat doet me denken aan Galaten 3 waarin we lezen dat de zegen van Abraham door Christus tot de heidenen is gekomen. Zo laat Jozef al iets zien van Jezus. Een bron van zegen.

Uit alle landen, dat is een opmaat voor een nieuwe ontwikkeling in het verhaal van Jozef als ook uit het land Kanaän een groepje op weg gaat naar Egypte. Daarover een volgende keer.

Maar dit is dus het slotperspectief voor vandaag, bij Jozef, bij de God van Jozef moeten we zijn. Bij Christus en bij Zijn Vader komen we tot onze bestemming en ontvangen we alles wat we brood-nodig hebben. Amen.